

Люй Цзін. До питання про формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2019. № 1 (5). С. 71-79.

Liu Jing. To the question of formation of concert-performing competence of foreign students of magistracy in the process of professional (piano) preparation. *Education. Innovation. Practice*, 2019. Issue 1 (5). P. 71-79.

УДК 378.147:001.8:51(043.3)

Люй Цзін

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ КОНЦЕРТНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ (ФОРТЕПІАННОЇ) ПІДГОТОВКИ

Анотація. У роботі виявлено стан розробленості проблеми, визначено поняттєвий апарат дослідження (концертність, концертування, концертно-виконавська компетентність). Розроблено структуру концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури в контексті фахової (фортепіанної) підготовки. Обґрунтовано модель і методiku формування їх концертно-виконавської компетентності. Визначено критерії, показники та рівні сформованості концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки.

Експериментально підтверджено ефективність впровадження моделі і реалізації методики формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки.

Ключові слова: концертно-исполнительская компетентность, модель и методика формирования концертно-исполнительской компетентности, иностранные студенты, магистратура, профессиональная (фортепианная) подготовки.

Постановка проблеми. Світові глобалізаційні процеси у галузі культури та мистецтва обумовили підвищення попиту на фахівців з музичною освітою, які не лише оперують комплексом синтезованих знань про національні традиції, а й мають сформовані полікультурні компетентності. Такий рівень підготовки в окремій країні часто буває однобокий, а тому серед молоді, що здобуває освіту у галузі музичного мистецтва, набули поширення тенденції підвищення власного рівня у галузі мистецтва в умовах закладів освіти іншої країни як осередка іншої національної культури, ментальності і традицій.

Україна як європейська країна, але з власною школою високого рівня музичного виконавства, для здобувачів освіти багатьох країн наразі є цікавою, що підтверджується постійним збільшенням кількості іноземних студентів, які прибувають в Україну для подальшого професійного зростання переважно за спеціалізацією «Фортепіано».

На державному рівні прийнято низку нормативно-правових актів, які регламентують навчання іноземних студентів: Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.), Наказ МОН України «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства» (2013), наказ МОН України «Порядок видачі іноземцям та особам без громадянства запрошень на навчання (стажування) в Україні та їх реєстрації» (2013 р.), Наказ МОН України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту» (2015 р.), Постанова КМУ «Деякі питання набору для навчання іноземців та осіб без громадянства» (2013 р.), Постанова КМУ «Питання здобуття вищої освіти деякими категоріями осіб» (2018 р.) та ін.

Фахова (фортепіанна) підготовка студентів другого освітнього рівня (магістр) має унікальні специфічні форми, які передбачають урахування декількох позицій: викладач за фахом, концертмейстер та концертний виконавець. Проте, остання майже не використовується випускниками у майбутній професійній діяльності, що негативно впливає на просвітницьку функцію музичного мистецтва академічного спрямування. Саме тому, питання щодо формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки набуває актуальності.

Аналіз актуальних досліджень. Дослідження проблем розвитку української освіти, зокрема професійної підготовки фахівців завжди були в полі зору науковців. Так, методологічні засади

сучасної історії та філософії освіти розкрито у працях М. Бердяєва, Б. Коротяєва, В. Кременя, В. Курила, О. Лосєва та ін.; професійної освіти – у працях Т. Дерєки, Ю. Лянного, М. Солдатенка та ін.; доцільність й ефективність компетентнісної освіти – у роботах О. Набоки, Н. Рідей, О. Семенов та ін.

Різні аспекти підготовки музикантів представлено в дослідженнях з естетики мистецької освіти (П. Антохін, В. Бехтерев, В. Гасилов, О. Олексюк, Ю. Рагс), музичної психології (Т. Адорно, І. Бех, Д. Кірнарська, М. Ярмаченко); соціології мистецтва (Ю. Давидов, І. Зязюн, А. Мудрик, Б. Смирнов, М. Шкіль).

Історико-педагогічний аналіз інструментальної галузі подано у наукових студіях Н. Гуральник, М. Давидова, О. Зав'ялової, А. Козир, Г. Ніколаї, О. Устименко-Косоріч.

До розробки методики підготовки піаністів зверталися китайські дослідники, такі як: Ван Яцзюнь, Ду Цзилун, Жень Сіньянь, Хань Кай, Чжоу Шен та українські: Е. Абдуллін, Л. Баренбойм, Т. Кремешна, О. Реброва.

Аналіз вітчизняного й зарубіжного наукового доробку, педагогічної, спеціалізованої у галузі мистецтв літератури та дисертаційних робіт, у яких висвітлено проблеми фортепіанної підготовки фахівців, виявив ряд суперечностей:

- між глобалізацією мистецтва й запитом на якісну мистецьку освіту за кордоном та недостатньою розробленістю теоретичних засад професійної підготовки іноземних студентів магістратури в Україні, відсутністю напрацювань щодо формування у них концертно-виконавської компетентності у процесі фахової (фортепіанної) підготовки;

- між потребою формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури та відсутністю дієвих моделей та ефективних методик такого формування в закладах вищої освіти України;

- між накопиченим практичним досвідом формування концертно-виконавської компетентності українських студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки та відсутністю адаптованого для іноземних студентів відповідного науково-методичного супроводу.

Мета статті. Теоретично розробити та експериментально перевірити модель й відповідну методику формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки.

Виклад основного матеріалу. Системний аналіз наукових та науково-методичних джерел дав підстави стверджувати, що більшість наукових робіт присвячено історико-педагогічним проблемам (розглянуто тенденції та закономірності розвитку національних інструментальних шкіл (Н. Гуральник, О. Устименко-Косоріч та ін.), визначено роль фундаторів та діячів мистецтв у контексті культури та мистецької освіти (О. Сокіл, І. Єргієв та ін.), розкрито психологічні аспекти формування творчої особистості, наведено вікові відмінності естетичного розвитку молоді (О. Єременко, О. Лобова та ін.), обґрунтовано ментальні особливості розвитку майстерності виконавців (А. Куліш, А. Черноіваненко та ін.).

Водночас проблема фахової (фортепіанної) підготовки іноземних студентів на другому освітньому рівні вищої освіти України (магістр) майже не розробляється; окремі актуальні теми вивчаються відокремлено, але одночасно та дублюються декількома науковцями, що свідчить про локальний та безсистемний характер наукових досліджень щодо формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки.

У процесі дослідження встановлено, що проблема формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів в умовах українських закладів вищої освіти актуалізована після 2000 р., коли з'явилися перші наукові роботи українських дослідників, присвячені розвитку виконавської майстерності інструменталістів. Серед них кандидатські дисертації (Л. Гусейнова «Формування готовності майбутніх учителів музики до інструментально-виконавської діяльності», Ж. Дедусенко «Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції», Н. Згурська «Формування музично-виконавської культури майбутнього вчителя»), навчальні посібники (А. Козир «Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти», В. Лупанова «Виконавство та методика роботи в класі фортепіано», М. Давидов «Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста)»). Дослідники звертаються до вивчення специфіки фахової підготовки студентів різних музичних спеціалізацій, однак питання формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів під час їх навчання в магістратурі розглядаються побіжно, що пояснюємо відсутністю тривалої практики підготовки іноземців в українських закладах вищої освіти за музичним профілем.

Узагальнення наукових підходів (культурологічний, гуманістичний, системний, естетичний, аксіологічний) та термінологічний аналіз дозволили визначити ключові поняття дослідження: концертну виконавську компетентність, концертність, концертно-виконавська компетентність.

Поняття *концертності* визначаємо як вид художньої творчості, що розгортається на очах у слухачів та є способом ознайомлення широкого загалу із досягненнями в галузі музичного мистецтва. *Концертність* розуміємо як властивість жанру, що породжується специфічним характером блискучого, барвистого, віртуозно-репрезентативного інструменталізму; характеризується як музична драматургія жанру.

Розглядаючи фахову (фортепіанну) підготовку іноземних студентів магістратури в умовах закладів вищої освіти України у єдності двох основних спеціалізацій (викладач за фахом та концертний виконавець), вважаємо, що ключове поняття має конкретизувати специфіку музичної діяльності інструменталістів, в основу якої мають увійти як виконавські, так і педагогічні компоненти означеного процесу. Тому *концертно-виконавську компетентність* характеризуємо як інтегративну якість особистості, що передбачає теоретичну обізнаність, здатність до практичної реалізації виконавських навичок, сформованих у процесі фахової (фортепіанної) підготовки під впливом певних соціокультурних та ментальних чинників, спрямованих на розкриття художнього сенсу музики під час публічного (концертного) виступу.

Формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки розуміємо як динамічний процес якісних і кількісних особистісних змін в іноземних студентів, що відбувається за умов їх мотивації на формування концертно-виконавської компетентності як професійно пріоритетної у діяльності виконавця-інструменталіста, залучення до інтенсивної концертно-виконавської практики, організації самовдосконалення через набуття музично-виконавських знань, умінь та навичок, необхідних для концертно-виконавської діяльності. Результатом такого формування є цілісне особистісне новоутворення, яке забезпечує ефективне вирішення музичними виконавцями професійних завдань, пов'язаних із концертно-виконавською діяльністю.

На основі аналізу джерельної бази дослідження доведено, що процес формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури ґрунтується на системі мотивів, цінностей та уподобань, інтелектуального ресурсу, фахових та музично-теоретичних знань, які в єдності мають забезпечити визначення творчого амплуа суб'єкта у якості артиста-виконавця та викладача.

Використання системно-структурного аналізу дозволило розробити структуру концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у єдності *мотиваційного, когнітивно-діяльнісного, рефлексивного та поведінкового* компонентів.

У дослідженні зазначено, що *мотиваційний* компонент концертно-виконавської компетентності характеризує зацікавленість студентів концертно-виконавською діяльністю через систему мотивів щодо вивчення методики викладання та методики виконавства на фортепіано, вивчення теорії та історії музики, опанування концертно-виконавською майстерністю, розвитку артистизму, концертно-виконавської діяльності, усвідомлення власної ролі на естраді та в педагогічній роботі.

З'ясовано, що головними мотивами іноземних студентів магістратури є особиста зацікавленість виконавським мистецтвом, потреби в удосконаленні знань і навичок під час навчання, ознайомлення з культурою іншої країни, її ментальними особливостями, умовами організації освітнього процесу та методики викладання фахових дисциплін, набуття концертно-виконавського та педагогічного досвіду, розвиток інтелектуального потенціалу, світогляду та умов формування фахових компетентностей піаністів. Особливого значення в контексті підвищення мотивації у іноземних студентів до формування концертно-виконавської компетентності набуває їх активність до творчого прояву в різних формах фахової підготовки (просвітницької, пізнавальної, пошукової, науково-дослідної тощо).

Когнітивно-діяльнісний компонент концертно-виконавської компетентності характеризує рівень розумових процесів, художнього сприйняття, музичної пам'яті, образного мислення та логіки під час побудови драматургії музичних творів або інтерпретаційного плану музики. Він включає систему знань педагогічного та мистецько-теоретичного змісту, які сприяють професійному зростанню іноземних студентів магістратури; володіння основами теорії виконавства; музично-виконавські уміння та навички; здатність відтворювати музичні твори у процесі концертно-виконавської діяльності.

Рефлексивний компонент концертно-виконавської компетентності виступає важливим інструментом самопізнання майбутнього виконавця, характеризує власну унікальність та самовизначення в обраній професії, розкривається на духовному, естетичному, практичному і

творчому рівнях професійного становлення особистості, що посилюється емоційним піднесенням поведінки, обумовленої темпераментом, вольовими якостями, інтелектуальними можливостями, зацікавленістю в якісному результаті творчих дій та культурою виконання на інструменті.

Поведінковий компонент концертно-виконавської компетентності виступає індикатором артистичних якостей, музикальності та внутрішнім регулятором сценічного, емоційно-психологічного стану виконавця на естраді. З'ясовано, що поведінковий компонент загалом відбиває міміку, жести, рухи та дії, які розкривають ставлення особистості до певних людей, ситуації або вчинку; є інструментом відтворення емоційного стану суб'єкта в контексті певних умов, ситуацій. Поведінковий компонент розкриває внутрішню чуттєву сферу музиканта під час відтворення концертно-виконавської діяльності (театралізація поведінки) з метою передачі художнього змісту твору та емоційного впливу на слухачську аудиторію.

На основі аналізу структури концертно-виконавської компетентності доведено, що зазначені компоненти зумовлені специфікою фахової (фортепіанної) підготовки іноземних студентів магістратури та забезпечують безперервний процес формування означеного феномену.

У процесі дослідження на основі методу моделювання розроблено й теоретично обґрунтовано модель формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки (рис. 1), яка описує мету, принципи, компоненти, етапи формування, педагогічні умови формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки.

Методологічною основою формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки виступають принципи проблемності, довіри суб'єкту навчання, самостійної діяльності, креативності, цілісного сприймання музичного твору, діалогізації.

Принцип проблемності відображає дію логіко-пізнавальних протиріч як основи виникнення навчальної проблеми, визначає способи взаємодії діяльностей викладання і навчання, створення проблемних ситуацій, постановки і вирішення навчальних задач. Принцип довіри суб'єкту навчання передбачає віру у творчий потенціал, стимулює іноземних студентів до самореалізації та самоствердження. Принцип самостійної діяльності базується на вмінні іноземних студентів організовувати власну розумову діяльність та поведінку.

Принцип креативності полягає у створенні оптимальних умов для реалізації професійного потенціалу іноземних студентів магістратури шляхом розкриття їх потенційних можливостей. Принцип цілісного сприймання музичного твору спрямований на розвиток художньо-образного мислення студентів. Принцип діалогізації процесу формування концертно-виконавської компетентності студентів ґрунтується на різновидах взаємодії: «автор – виконавець», «викладач (виконавець) – студент (виконавець)», «слухач – виконавець».

Опрацювання педагогічного досвіду та науково-методичних джерел дозволило визначити педагогічні умови формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури: 1) мотивація іноземних студентів магістратури на формування у них концертно-виконавської компетентності як професійно-пріоритетної у підготовці виконавця-інструменталіста; 2) залучення іноземних студентів магістратури до інтенсивної концертно-виконавської практики; 3) організація самовдосконалення іноземних студентів магістратури у контексті формування у них концертно-виконавської компетентності.

Поетапне впровадження зазначених педагогічних умов у навчальний процес передбачало використання низки форм, методів і засобів. *На першому, інформаційно-пізнавальному, етапі* впроваджено елективний курс «Основи формування концертно-виконавської компетентності», оргдіалог, диспути, самоаналіз концертного виступу, круглий стіл, тренінги, рольові ігри, аутогенні тренування. *На другому, організаційно-діяльнісному, етапі* запроваджені програма «Вчусь виступати на сцені», концертна діяльність, музичні вітальні, літературно-музичні композиції, конкурси, фестивалі, виступи на публічних майстер-класах. *На третьому, творчо-самостійному, етапі* реалізовані програма саморозвитку концертно-виконавської компетентності, спеціальні вправи, завдання та тренінги.

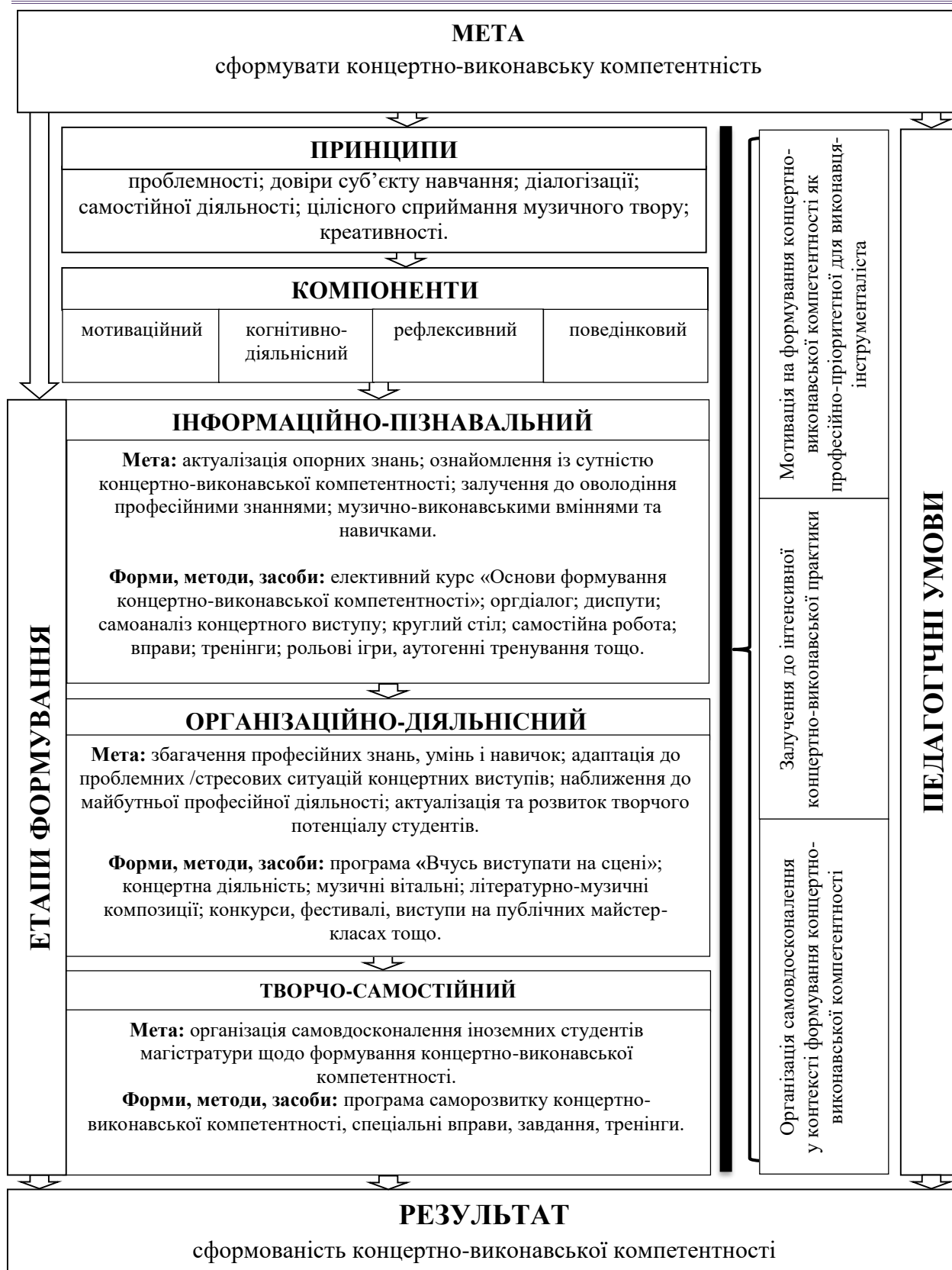

Рис. 1. Модель формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки

З метою проведення констатувального етапу педагогічного експерименту визначено критерії сформованості концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури: 1) спонукальний із показниками: визначення цілей та мотивів досягнення високих результатів у концертно-виконавській діяльності; усвідомлення виконавського ідеалу;

усвідомлення важливої ролі концертно-виконавської підготовки в досягненні професійного успіху; 2) змістово-операційний із показниками: знання (культурологічні, музично-теоретичні, спеціальні, методичні), володіння основами теорії виконавства; наявність музично-виконавських умінь та навичок; здатність відтворення художнього змісту музичних творів у процесі концертно-виконавської діяльності; 3) самооцінний із показниками: самоідентифікація; самооцінка; здатність до рефлексії власної концертно-виконавської діяльності; 4) особистісно-регулятивний із показниками: артистизм; музикальність; вміння керувати своїм психологічно-емоційним станом під час концертного виступу.

На основі емпіричних методів експериментальної роботи (анкетування, опитування, бесіда, колоквиум) з респондентами охарактеризовано рівні сформованості концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури: високий, достатній, середній, низький.

Дослідна робота з формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури здійснювалась у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (м. Суми), ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ), ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» (м. Одеса), Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя (м. Ніжин).

Всього в експерименті було задіяно 155 учасників: 80 студентів-китайців та 65 педагогів-музикантів закладів вищої освіти. До контрольної групи увійшло 40 осіб, до експериментальної – 40 осіб.

Засобами анкетування встановлено, що сформованість у іноземних студентів магістратури спеціальностей 025 «Музичне мистецтво» (фортепіано) концертно-виконавської компетентності перебуває здебільшого на низькому (близько 50%) і середньому (близько 40%) рівнях, що підтвердило недостатню увагу педагогів до проблеми формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки у закладах освіти України.

Сутність дослідно-експериментальної роботи з формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури полягала у впровадженні розроблених моделі і методики такого формування через низку педагогічних умов.

Так, апробація *першої педагогічної умови* (мотивація іноземних студентів магістратури на формування концертно-виконавської компетентності як пріоритетної для виконавця-інструменталіста) передбачала розробку і впровадження елективного курсу «Основи формування концертно-виконавської компетентності», реалізація якого довела значущість мотиваційної складової фахової діяльності. В основу курсу покладено лекційні, семінарські та практичні форми навчання.

На лекційних заняттях висвітлено теми «Концертно-виконавська компетентність: сутність поняття»; «Роль та значення концертно-виконавської компетентності в професійній діяльності музиканта-інструменталіста»; «Професійні та особистісні якості піаніста-виконавця»; «Здатність до рефлексії – важлива складова концертно-виконавської компетентності»; «Питання історії, теорії та методики фортепіанного виконавства»; «Місце та роль самовдосконалення в процесі формування концертно-виконавської компетентності». Започатковано семінари у формі евристичної бесіди, диспуту, оргдіалогу, круглого столу, які були спрямовані на розвиток зацікавленості іноземних студентів, на створення позитивної мотивації щодо оволодіння концертно-виконавською компетентністю. На практичних заняттях іноземним студентам магістратури пропонували завдання, вправи, тренінги, спрямовані на саморозкриття, рольову гру «Експертиза концертного виступу», тренінг «Особистісне зростання».

Другою педагогічною умовою формування концертно-виконавської компетентності (залучення студентів магістратури до інтенсивної концертно-виконавської практики) мали на меті наблизити учасників педагогічного експерименту до майбутньої професійної діяльності, допомогти в реалізації власного творчого потенціалу, бути конкурентоздатними професіоналами, успішно будувати професійну кар'єру й вдосконалювати свою професійну майстерність.

Реалізація зазначеної педагогічної умови відбувалась у межах освітнього процесу, який передбачав: активну взаємодію майбутніх магістрів у межах індивідуальних і групових занять; залучення мультимедійних засобів та інтернет-технологій, відео- та аудіо-записів музичного матеріалу; відвідування театрів, філармоній; виробничу та концертно-виконавську практики; спеціальний підбір музичного репертуару.

Формами організації інтенсивної концертно-виконавської практики виступили: заняття з фаху, концертмейстерського класу, ансамблю, камерного ансамблю; концертна діяльність; музичні

вітальні; літературно-музичні композиції; конкурси, фестивалі, виступи на публічних майстер-класах тощо.

Під час реалізації другої педагогічної умови особливу роль відведено програмі «Вчусь виступати на сцені». Зазначена програма передбачала три кроки. Перший крок полягав у визначенні проблем першого виходу на сцену (домашні концерти, класні прослуховування, моделювання сценічної ситуації вдома, в класі, в залі, концерти класу). II крок передбачав активну роботу над музичним твором, стислі терміни підготовки і варіативність концертних виступів, що обумовлювали потребу в постійних заняттях на інструменті, з повною віддачею, ретельністю і наполегливістю для удосконалення фахових умінь. III крок обумовлював розвиток студента-інструменталіста у процесі концертного виступу для творчого самовираження, ініціації самостійної музично-творчої діяльності, а також реалізації творчого потенціалу майбутнього виконавця-інструменталіста шляхом трансляції оригінальних, переконливих трактувань музичних творів у концертному виконанні.

Отже, залучення іноземних студентів магістратури до інтенсивної концертно-виконавської практики сприяло ефективному розвитку виконавця-інструменталіста, його переходу на новий рівень майстерності і, як наслідок, на новий рівень за якістю, віртуозністю, змістовністю концертних виступів.

Під час реалізації *третьої педагогічної умови* (організація самовдосконалення іноземних студентів магістратури) з'ясовано, що самовдосконалення має безпосередній вплив на процес формування у студентів професійних якостей, набуття музично-виконавських знань, умінь та навичок.

Процес самовдосконалення складався з чотирьох етапів. I етап передбачав для кожного іноземного студента визначення власного рівня концертно-виконавської компетентності та усвідомлення потреби у власному самовдосконаленні. Для II етапу характерно розроблення учасниками експерименту програм із самовдосконалення для підвищення власного рівня концертно-виконавської компетентності. III етап передбачав систематичну роботу з реалізації розробленої програми. IV етап присвячено проведенню діагностичних зрізів та визначення динаміки розвитку концертно-виконавської компетентності.

Висновки. З метою визначення ефективності розробленої моделі й методики формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки на констатувальному і формувальному етапах експериментальної роботи було проведено статистичний аналіз результатів.

Зокрема, було проведено кореляційний аналіз зв'язку між концертно-виконавською компетентністю та її компонентами: коефіцієнти кореляції для мотиваційного (0,69), когнітивно-діяльнісного (0,83), рефлексивного (0,71), поведінкового (0,82) перевищували $\frac{1}{2}$, що означає їх пряму залежність між собою.

Також була проведена оцінка узагальнених середніх для показників кожного із критеріїв за авторськими та адаптованими до дослідження методиками визначення рівнів сформованості концертно-виконавської компетентності. Використано критерій Ст'юдента для рівня значущості 0,05. Підтверджено статистичну подібність контрольної та експериментальної груп на початку експерименту та їх статистичну розбіжність наприкінці.

Зведені результати констатувального і формувального етапів педагогічного експерименту наведені на рис. 2.

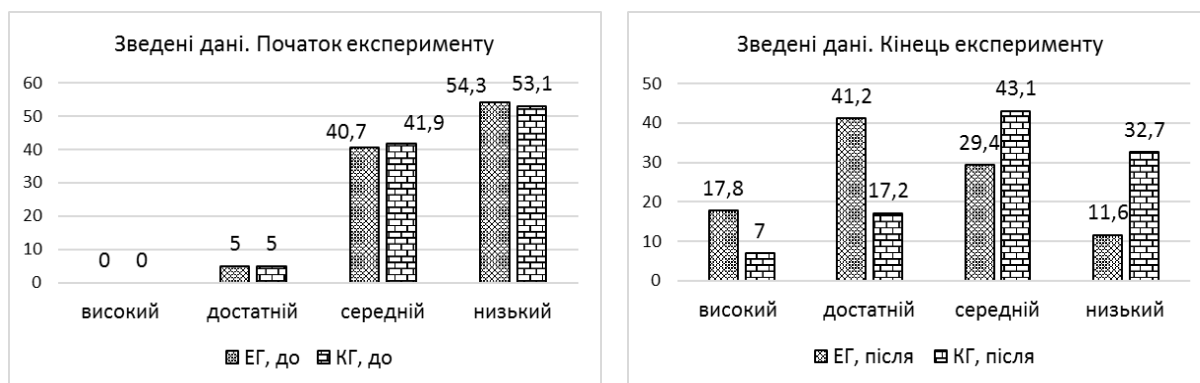

Рис. 2. Рівні сформованості концертно-виконавської компетентності на початку і наприкінці педагогічного експерименту, (%)

З'ясовано, що після експерименту кількість студентів експериментальної групи з високим рівнем сформованості концертно-виконавської компетентності склала 17,8%, тоді, як у контрольній групі цей показник складає 7%. Достатній рівень в експериментальній групі показали 41,2% студентів, у контрольній – 17,2%. Після експерименту до середнього рівня сформованості концертно-виконавської компетентності в експериментальній групі належало 29,4% студентів, у контрольній – 43,1%, кількість студентів із низьким рівнем склала 11,6% в експериментальній групі та 32,7% у контрольній.

Отже, проведення експериментальної роботи та статистичний аналіз результатів підтверджують ефективність розробленої моделі й методики формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки.

Список використаних джерел

1. Люй Цзін. Концертно-виконавська компетентність: теоретичний аналіз. Актуальні питання мистецької освіти і виховання: збірник наукових праць. 2017. Вип. 2(10). С. 134-143.
2. Люй Цзін. Формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури в педагогічному дискурсі. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Серія: Психолого-педагогічні науки. 2017. № 3. С. 125-130.
3. Люй Цзін. Теоретико-педагогічний аналіз концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. 2018. № 1(60). С. 151-156.
4. Люй Цзін. Принципи формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки. Проблеми підготовки сучасного вчителя : Збірник наукових праць. 2017. Вип. 16. С. 191-199.
5. Люй Цзін. Особливості впровадження елективного курсу «Основи формування концертно-виконавської компетентності» у процесі фахової (фортепіанної) підготовки студентів магістратури з КНР. Проблеми підготовки сучасного вчителя : Збірник наукових праць. 2017. Вип. 15. С. 397-404.
6. Люй Цзін. Методика формування концертно-виконавської компетентності іноземних студентів магістратури у процесі фахової (фортепіанної) підготовки. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2017. Вип. 1. С. 266-273.
7. Люй Цзін. Поняття комунікативна компетентність у сучасному педагогічному дискурсі. Future Science Youth Innovations Digest: International scientific journal. 2018. Volume 1, Issue 1. P. 1. 55-62.
8. Люй Цзін. Проблеми виконавської підготовки піаністів в науково-педагогічних дослідженнях. Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. 2018. Вип. 2(9), С. 56-60.
9. Люй Цзін. Теоретико-педагогічний аналіз формування концертно-виконавської компетентності майбутніх піаністів з КНР. Матеріали II Міжнародних науково-практичних читань пам'яті Анатолія Авдієвського (м. Київ, 15-16 березня 2018 р.). Київ, 2018. С. 248-251.

References

1. Liui Tszin. Kontsertno-vykonavska kompetentnist: teoretychnyi analiz. Aktualni pytannia mystetskoï osvity i vykhovannia: zbirnyk naukovykh prats. 2017. Vyp. 2(10). S. 134-143.
2. Liui Tszin. Formuvannia kontsertno-vykonavskoi kompetentnosti inozemnykh studentiv mahistratury v pedahohichnomu dyskursi. Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykoly Hoholia Serii: Psyholoho-pedahohichni nauky. 2017. № 3. S. 125-130.
3. Liui Tszin. Teoretyko-pedahohichni analiz kontsertno-vykonavskoi kompetentnosti inozemnykh studentiv mahistratury. Naukovi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlyn'skoho. 2018. № 1(60). S. 151-156.
4. Liui Tszin. Prynysy formuvannia kontsertno-vykonavskoi kompetentnosti inozemnykh studentiv mahistratury u protsesi fakhovoi (fortepiannoi) pidhotovky. Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia : Zbirnyk naukovykh prats. 2017. Vyp. 16. S. 191-199.
5. Liui Tszin. Osoblyvosti vprovadzhennia elektyvnoho kursu «Osny formuvannia kontsertno-vykonavskoi kompetentnosti» u protsesi fakhovoi (fortepiannoi) pidhotovky studentiv mahistratury z KNR. Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia : Zbirnyk naukovykh prats. 2017. Vyp. 15. S. 397-404.
6. Liui Tszin. Metodyka formuvannia kontsertno-vykonavskoi kompetentnosti inozemnykh studentiv mahistratury u protsesi fakhovoi (fortepiannoi) pidhotovky. Zbirnyk naukovykh prats Uman'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychny. 2017. Vyp. 1. S. 266-273.
7. Liui Tszin. Poniattia komunikativna kompetentnist u suchasnomu pedahohichnomu dyskursi. Future Science Youth Innovations Digest: International scientific journal. 2018. Volume 1, Issue 1. R. 1. 55-62.

8. Liui Tszin. Problemy vykonavskoi pidhotovky pianistiv v naukovo-pedahohichnykh doslidzhenniakh. Mystetski poshuky: zb. nauk. prats. 2018. Vyp. 2(9), S. 56-60.

9. Liui Tszin. Teoretyko-pedahohichniy analiz formuvannia kontsertno-vykonavskoi kompetentnosti maibutnikh pianistiv z KNR. Materialy II Mizhnarodnykh naukovo-praktychnykh chytan pamiatii Anatoliia Avdiievskoho (m. Kyiv, 15-16 bereznia 2018 r.). Kyiv, 2018. S. 248-251.

**TO THE QUESTION OF FORMATION OF CONCERT-PERFORMING COMPETENCE
OF FOREIGN STUDENTS OF MAGISTRACY IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL (PIANO)
PREPARATION**

Liu Jing

Makarenko Sumy State Pedagogical University, Ukraine

Abstract. *On the basis of the analysis of domestic and foreign scientific literature, the state of development of the problem of formation of concert-performing competence of foreign students of the magistracy in the process of professional (piano) training is analyzed. It was clarified that Ukrainian and foreign scientists did not apply to the development of the methodology of the mentioned process; and the presented works reveal some aspects of professional (piano) student training. Significant scientific achievements have a generalizing form of piano training students, which does not give an idea of the techniques and principles of development of performing skills of foreign students. An analysis of the source of the study made it possible to conclude that the work devoted to the process of forming professional competencies in students of the second educational level on the musical profile is scarce. However, there are differences in the work presented by scientists in the choice of methods of high-quality professional training of future specialists, which should contribute to increasing their concert-performing competence as an important factor in the process of growth of a highly skilled actor and teacher, which predetermined the topic of his own pedagogical research.*

Keywords: *concert, performance, concerto-performing competence, foreign students, master's degree, professional (piano) preparation.*

**К ВОПРОСУ О ФОРМИРОВАНИИ КОНЦЕРТНО-ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ МАГИСТРАТУРЫ
В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ (ФОРТЕПИАННОЙ) ПОДГОТОВКИ**

Люй Цзин

Сумский государственный педагогический университет имени А. С. Макаренко, Украина

Аннотация. *В работе разработана структура концертно-исполнительской компетентности иностранных студентов магистратуры. Обоснованы модель и методика формирования их концертно-исполнительской компетентности. Определены критерии, показатели и уровни сформированности. Экспериментально подтверждена эффективность реализации разработанной модели и методики формирования концертно-исполнительской компетентности иностранных студентов магистратуры в процессе профессиональной (фортепианной) подготовки.*

Ключевые слова: *концертно-исполнительская компетентность, модель и методика формирования концертно-исполнительской компетентности, иностранные студенты, магистратура, профессиональная (фортепианная) подготовка.*